

vse bolj usmerjeni prav v tisto, kar ponuja Slovenija: "small scale" turizem s pestro ponudbo doživetij v lepem in zdravem okolju. Sedaj je ključno, da se turizem s prostorskimi akti skladno umesti v okolje. Za konec je gostja izpostavila pereče vprašanje, kje dobiti kvalificirano delovno silo za delo v turistično-gostinskih obratih.

Mesec dni kasneje (7. 4.) nam je Katja Vrtačnik Garbas z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani predstavila turizem z okoljskega vidika. Kot enega največjih izzivov turistične industrije v prihodnosti je izpostavila klimatske spremembe. Na predavanju s pomenljivim naslovom "Zimsko-športni turistični produkt prihodnosti – nabiranje regrata?" nam je dokazala, da se vplivi klimatskih sprememb na turizem že kažejo. Ker so smučišča v Sloveniji na relativno nizkih nadmorskih višinah in je tako zagotavljanje snega na mnogih smučiščih že zdaj problematično, lahko predvidevamo, da bo na zimsko-športni turizem pri nas močno vplival že zelo majhen dvig temperature. Če se bodo povprečne temperature dvignile za 2 °C, se bo meja zanesljive zasneženosti v Sloveniji dvignila na 1500 m in več, kar pomeni, da bo, dolgoročno gledano, ekonomsko upravičeno le še obratovanje smučišč na Kaninu, Krvavcu in Voglu. Največji in zaradi smučarskih tekmovalj v svetu najbolj znani slovenski smučarski središči Mariborsko Pohorje in Kranjsko Goro pa z vidika smučarskega turizma najverjetneje čaka bolj žalostna prihodnost.

V jesenskem sklopu smo nadaljevali tam, kjer smo ostali spomladi. 14. oktobra nas je obiskal dr. Igor Žiberna z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Mariboru. S predavanjem "Trendi spreminjanja višine in trajanja snežne odeje v Sloveniji" nam je razložil, da se podnebne spre-

membe ne kažejo le v spremembah temperatur, pač pa postajajo čedalje očitnejše tudi spremembe v obliki in razporeditvi padavin. Izpostavil je dejstvo, da so alpska smučišča, ki ležijo pod nadmorsko višino 1200 do 1300 m manj perspektivna za bodoče investicije v smučarsko infrastrukturo. Tematiko zimsko-športnega turizma je gost presegel s podatki, da so spremembe v obliki zimskih padavin pomembne tudi z vidika erozije, saj meteorna voda v tekoči obliki v času izven vegetacijske dobe predstavlja večjo možnost za nastajanje novih erozijskih žarišč. Po predavanju se je razvnela živahna debata, med katero je dr. Žiberna predstavil svoj pogled na dejstvo, da je bilo v zadnjih letih kljub segrevanju ozračja na višjih legah nekaj zim "rekordnih" (najdebelejša snežna odeja v Sloveniji je bila izmerjena aprila 2001!).

Na Martinovo smo s trezno glavo prisostvovali predavanju dr. Lučke Kajfež Bogataj z Biotehniške fakultete. Po letu dni je bila dvorana Zemljepisnega muzeja končno spet vsaj za silo polna. Gostja je izpostavila, da so klimatske spremembe tu in da je za marsikaj že prepozno, zato je predavanju dala naslov "Podnebne spremembe in nacionalna varnost". Poudarila je, da se mnoge spremembe odvijajo mnogo hitreje kot so predvideli klimatološki modeli. Zavest ljudi in motiviranost je visoka, nam pa še zmeraj manjka politične volje. Nujno bi potrebovali urad ali službo za prilagajanje podnebnim spremembam, saj le-te vplivajo na prehransko varnost, dostop do pitne vode in energije. S predavanjem je dr. Kajfeževa dokazala, da posledice podnebnih sprememb že ogrožajo tudi našo nacionalno varnost. Čas za preprečevanje sprememb je minil, sedaj je na vrsti prilagajanje!

Bojan Erhartič

Napoved geografskih večerov spomladi 2009

10. marec

**Aleš Smrekar: Socialno-ekonomski vidiki
vrtičkarstva v Ljubljani**

Vrtičkarstvo je kompleksna dejavnost, ki zadovoljuje eksistenčne, fizične, zdravstvene, socialne in psihološke potrebe. Površine z vrtički se v Ljubljani pojavljajo na zelo različno ranljivih in različno velikih območjih, od nekaj deset kvadratnih metrov do nekaj deset hektarjev. Vrtičkarstvo je praviloma dejavnost starejših in manj premožnih občanov. Večina jih živi v gosto pozidanih blokovnih naseljih, polovica med njimi je upokojenih, le tretjina zaposlenih. Na bližnje vrtičke se odpravijo praviloma peš ali s kolesom, na bolj oddaljene pa z osebnimi avtomobili in tudi avtobusi mestnega prometa. Glavni motivi za ukvarjanje z vrtičkarstvom so neposreden stik z naravo, rekreacija in sprostitev ter lastna pridelava zdrave hrane. Večina jih je zadovoljna z razmerami za vrtičkarstvo in si želi obdelovati vrtiček tudi v prihodnje. V predlogu prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana je predvidenih le 0,55 km² vrtičkarskih površin, kar je več kot trikrat manj, kot je bila površina vrtičkov leta 2005.

14. april

**Borut Vrščaj:
Tla ljubljanskih vrtičkov,
onesnaženost, vsebnost hranil
ter potencialni vplivi na
okolje in zdravje meščanov**

Tla v urbanih predelih izpolnjujejo predvsem okoljske funkcije, medtem ko je funkcija pridelave hrane manj pomembna. Slednja je prisotna bolj v sklopu socialno-ekonomskih funkcij

tal kot dela urbanega prostora. Tla v mestih zaradi vplivov človeka izkazuje zelo veliko raznolikost. Kljub temu jim je skupna značilnost, da so velikokrat onesnažena, pretežno zaradi emisij prometa in industrije. V okviru vrtnarske rabe tal pa v tleh pogosto ugotovimo visoke vsebnost rastlinskih hranil. Vrtniki v Ljubljani so razpršeni po mestu in se nahajajo v različnih talno-okoljskih sistemih: na šotnih tleh Barja, kislem ilovnatoglinastem aluviju na zahodu ter na tleh karbonatnega prodnega zasipa nad vodovarstvenimi območji na severu in vzhodu. V prispevku bomo predstavili ugotovitve raziskovalnega projekta. Predstavili bomo pestrost lastnosti tal ljubljanskih vrtnikov, onesnaženost tal in nekaterih pridelkov, možna tveganja ter vplive na zdravje ljudi, rabo fitofarmaceutskih sredstev, vsebnost glavnih rastlinskih hranil in potencialne možnosti onesnaženja podzemnih voda.

Geografski večeri so ob 19. uri v dvorani Zemljepisnega muzeja GIAM ZRC SAZU na Gosposki ulici 16 v Ljubljani, dvakrat v spomladanskem in dvakrat v jesenskem obdobju. Pridržujemo si pravico do spremembe programa.

Bojan Erhartič

Družabno-geografske aktivnosti geografov ob koncu leta 2008

Toplo vzdušje na geografskih družabnih srečanjih (foto: Simon Kušar).

Alumni klub geografov Univerze v Ljubljani je 23. oktobra 2008 v TC Ramovž blizu črnuškega mostu v Ljubljani pripravil prvi medgeneracijski kosanjev piknik. Mikavni sadeži in intenzivno oglaševanje dogodka sta privabila večje število mladih in malo manj mladih geografov. S kosanji, pivom in vinom smo se sladkali pozno v noč. Prijetno druženje, s katerim smo pokazali, da znamo geografi "stopiti skupaj" in se povесeliti.

Alumni klub geografov je bil, v sodelovanju z drugimi geografskimi institucijami, organizator tradicionalnega prednovoletnega srečanja vseh generacij geografov, ki je bilo 16. decembra v hotelu Union v Ljubljani. Izpolnjene so bile vse obljube z vabi: veliko dobre volje, primerna glasba, dobra večerja, zato na snidenje ob letu osorej!

Simon Kušar

